

Silvie Vančurová, Sjezdy stavů podobojí v Nymburce v 15. století, bakalářská práce
Ústavu českých dějin FF UK Praha, 2010, 74 ss.

Bakalářská práce S. Vančurové se věnuje krátkému časovému výseku z české historie pokompaktátního období, kdy se v rychlém sledu odehrály v Nymburce tři sjezdy utrakvistických stavů. Jedná se o neklidnou dobu kolem smrti krále Albrechta II. (1439, 1440) a počátek konsolidace poměrů za nástupu Poděbradské jednoty (1444).

Autorka otvírá práci přehledem literatury a pramenů, které použila. Není účelem takovéto vstupní kapitoly vypočítat vše užité (k tomu slouží seznam na konci práce); kapitola by měla vystihnout, v jakém bodě se nachází bádání o zvolené problematice. K otázce sněmů by bylo možné najít ještě další tituly (Mezník, Vaněček, Pánek) a podat výstižnější charakteristiku příslušného výzkumu. Nedostatečné vyrovnání se s literaturou se odrazilo částečně také na obecné kapitole o sněmovnictví, která pojednává o pojmosloví dobovém i užívaném historiografií a velmi stručně shrnuje vývoj sněmovnictví v českých zemích, včetně počátku landfrýdů. Text působí trochu neurovnaně a nezažitě. Ačkoli byly sjezdy vrcholným projevem stavovské politiky, obešla se kapitola zcela bez pojmu stavovství.

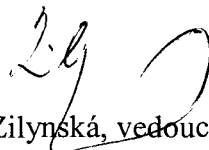
Dále nás již autorka uvádí do děje přehledem událostí po bitvě u Lipan a popisuje pozici královského města Nymburka za husitství a po něm. Po těchto úvodních partiích přechází k vlastnímu výkladu o třech sjezdech konaných v Nymburce. Tady postrádám reflexi těchto událostí ve vztahu k úvodem vysvětlené terminologii (jaký přesně měla tato shromáždění charakter?). Analyticky se pak zaměřuje na sjezd z roku 1440, který je nejlépe pramenně doložen, a podává přehled jeho účastníků. Výčet osob, jejich aktivit a majetků mohl být zakončen hutnější úvahou o této skupině jako celku. Přínosný je pokus najít zájmové skupiny účastníků a jejich reprezentanty zvolené do vedení boleslavského kraje. Skupina mohla být případně představena za pomoci mapové prezentace.

Třetí složkou hlavního výkladu je kapitola o prostorových předpokladech menších královských měst pro konání politických sjezdů, především na příkladě Nymburka. Autorka si klade otázku, kde se tyto časté a poměrně početně navštívené události odehrávaly. Připomíná situaci v Českém Brodě a Mělníku. V případě Nymburka se pak věnuje úvahám o existenci hradu ve městě nebo jiných možných prostorách, které by pojaly skupinu účastníků. Ačkoli nebylo možné dospět k jednoznačnému závěru v této otázce, která se již řešila jak v historické tak archeologické literatuře, přece její nové položení a úvaha v souvislosti s konkrétními sjezdy je velmi inspirativní. Pokud je mi známo, nebyla dosud položena na obecnější rovině a v rámci odborné literatury o českém sněmovnictví není řešena (zemské sněmy v Praze nejsou

v tomto ohledu směřodatné, ale ostatní stavovská shromáždění konaná mimo hlavní město většinou postrádají bližší prostorové určení – ani Eneáš Silvius neprozradí ve své kronice, v jaké prostoře v Benešově roku 1451 mluvil k českým stavům.) Vedle hradu nebo kostela to mohl být také místní klášter, kde se mohlo shromáždění odehrávat. Tyto podnětné úvahy pak vyvolávají i další otázky, týkající se finanční a jiné zátěže měst (např. otázky bezpečnosti) v době konání sjezdů a sněmů, nebo naopak přínosu hospodářského atd. „Itinerář“ sjezdů zpracován není, aby ukázal, jak se česká města o tyto plusy a minusy podělila.

Práce dospěla k dílčím závěrům, které jsou nepochybně přínosem pro pochopení mechanismu fungování stavovských shromáždění, ale ke „komplexnímu zhodnocení politických a regionálních sjezdů“ (s. 70) v Nymburce mají ještě daleko. Zasazení do celozemského rámce stavovské politiky zůstalo zatím mimo možnosti předkládané práce.

Přes uvedené námitky považuji práci za splňující kritéria bakalářské práce. Autorka prokázala schopnost pracovat s prameny (provedla průzkum nymburského archivu, kde však přímé prameny nenašla, a vycházela jen z listinných edic) a literaturou a položila si několik zajímavých otázek, na něž se pokusila odpovědět. Doporučuji proto její práci k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

dr. Blanka Zilynská, vedoucí práce